

50-års jubilær med varme ambitioner

Dronninglund Fjernvarme har netop fejret 50-års jubilæum med store ambitioner for fremtiden: Verdens største solvarmeanlæg skal til byen, hvis alt går vel.

JUBILÆUM

Af journalist Flemming Linnebjerg Rasmussen, Dansk Fjernvarme

Da Dronninglund Fjernvarme i 1990 indviede sit naturgasfyrede kraftvarmeværk, var daværende energiminister Jens Bilgrav-Nilsen (RV) mødt frem.

- Han havde egentlig forberedt en tale, men blev så begejstret for det, han så, at han smed den ud og talte uden manuskript i stedet for, husker formand Carsten Møller Nielsen, der har været formand i 25 år.

I dag er Dronninglunds kraftvarmeværk et ganske typisk gasfyret, decentralt kraftvarmeværk. Dengang var det et af de første af sin slags. Ministerens begejstring skyldtes derfor, ifølge Carsten Møller Nielsen, at han i Dronninglund så, at konceptet i decentral kraftvarme holdt og endda kunne udføres, så det fremstod pænt.

Anekdoten er interessant, fordi Dronninglund Fjernvarme nu igen – i sit jubilæumsår – satser på at markere sig som et toneangivende varmeværk. Denne gang er ambitionen at bygge verdens største kollektive solvarmeanlæg og samtidig lægge et helt nyt niveau for, hvor stor en andel af et varmeværks produktion, der kan komme fra solvarme. En gigantisk lagertank skal nemlig sørge for, at varmen kan lagres fra sommersæsonen til vintersæsonen.

Ambitiøse planer

Planerne om at få et alternativt brændsel i Dronninglund er langt fra nye. Faktisk har bestyrelsen set på

Formand Carsten Møller Nielsen, til venstre, og driftsleder Per Sönder har arbejdet på at få verdens største solvarmeanlæg til Dronninglund Fjernvarme. Foto: Flemming L. Rasmussen.

mulighederne, næsten siden kraftvarmeværket blev indviet. Bekymringen over for eksempelvis flis og træpiller var dog, at prisen styres af udviklingen på et globalt marked, lidt ligesom naturgassen.

Interessen samlede sig derfor om solvarmen, hvor produktionsprisen på varme med rimelig sikkerhed kan forudses, uafhængigt af udviklingen i andre lande og eventuelt nye, globale energikriser.

- For fire år siden var vi på besøg hos Marstal Fjernvarme, og vi syntes, deres anlæg var meget interessant. Men vi bestemte os til, at hvis

vi skulle gå den vej, skulle solvarmen fortrænge en væsentlig del af vores fossile brændsel. Vi satte derfor et mål om, at solen skulle kunne klare 50 procent af vores varmebehov, fortæller Carsten Møller Nielsen.

Dermed vil anlægget i Dronninglund lægge et væsentligt højere niveau for, hvor stor en andel af årsproduktionen, der kan udgøres af solvarmen. Andre anlæg ligger typisk på 15-20 procent, hvilket er nok til at klare sommerbehovet i de respektive byer.

Stort sæsonlager

Forudsætningen for, at det kan lade sig gøre at opnå 50 procent, er det

store sæsonlager på 135x135 meter og en dybde på 16 meter på det dybeste sted. Lageret får form som en omvendt pyramide, der går ned i jorden. Kanten går fem meter op over jordens overflade.

- Selve solvarmeanlægget skal være omkring 40.000 m². Det vil blive verdens største anlæg og omkring dobbelt så stort som anlægget i Marstal, oplyser driftsleder Per Sønder.

Når der for alvor er klar himmel og solskin, vil de mange solfangere producere mere varme, end værket har brug for.

Den overskydende varme overføres til sæsonlageret. Over tid falder temperaturen fra omkring 80 grader til omkring 50 grader. Det er derfor nødvendigt at hæve temperaturen på vandet igen, inden det kan anvendes til fjernvarme i vinterhalvåret.

Den udfordring skal løses ved at indstille en varmepumpe, som Dronninglund Fjernvarme vil melde ind på markedet for regulerkraft. Det vil sige, at når det overordnede elsystem har for meget vindmøllestrøm, kan Dronninglund Fjernvarme starte varmepumpen og hæve temperaturen på vand fra lageret.

På den måde kommer det store solvarmeprojekt til at spille sammen med det øvrige energisystem.

Usikre afgiftsforhold

Selvom planerne om at bruge en varmepumpe i projektet på denne facon umiddelbart hænger godt sammen med det overordnede energisystem, kan der være en afgiftsmæssig forhindring for Dronninglund Fjernvarme.

Så længe solvarmen anvendes direkte som fjernvarme, er det ikke noget problem. Men sagen er den, at varmekædet muligvis bliver omfattet af afgifterne, så snart varmepumpen tages i brug - uanset om den er indmeldt som regulerkraft.

Og så vil afgiften endda blive tredobbel, fordi varmepumpens output er tre gange inputtet. Momsen kommer oveni.

- Det er potentielt en bombe under hele projektet. Det kan godt virke

underligt på os, at staten støtter projektet via EUDP-midlerne og dernæst muligvis river tæppet væk under det igen via SKAT. Indirekte bliver udgangen på det hele jo potentielt, at man lægger afgifter på solvarme.

Dronninglund Fjernvarme har derfor anmodet SKAT om et bindende svar på, hvordan sagen hænger sammen, hvis solvarmen anvendes via sæsonlageret og varmepumpen.

- Det kan vel ikke være rigtigt, at man hellere vil sende vindmøllestrømmen til udlandet - i visse tilfælde med tilskud? Så vi håber og tror, at SKAT træffer den rigtige beslutning i denne sag, siger formand Carsten Møller Nielsen.

- I forhold til den generelle debat, der kører om klima og energi, vil det virke helt modsat, hvis ikke afgiftssystemet understøtter sådan et projekt. Så vi håber og forventer, at det her ender på en god måde for os, siger han.

Når afklaringen fra SKAT foreligger, må Dronninglund Fjernvarme tage stilling til, om det er muligt at fortsætte projektet efter den nuværende model, eller om der findes alternativer.

Stor investering

Projektet i Dronninglund har opbakning fra Vækstfonden i Nordjylland, der har støttet økonomisk med en kvart million til den indledende udviklingsfase, hvor også værket selv har investeret et tilsvarende beløb.

Derudover har værket i to omgange opnået tilsagn om EUDP-midler, i første omgang 1,5 million til projektering og senest 12 millioner til selve anlægget, nærmere bestemt sæsonlageret.

Da den samlede anlægssum er cirka 83 millioner kroner, står en investering på omkring 70 millioner kroner tilbage - en hel del for et værk som Dronninglund Fjernvarme, der har knap 1.400 forbrugere.

Her opstår et andet kernepunkt, der skal falde på plads, før gravemaskinerne kan gå i gang på den 26,8

hektar store grund, der skal rumme solvarmeanlægget.

- Vi har brug for et lån med meget lav rente og lang løbetid. Investeringen er jo blandt andet så stor, fordi vi reelt køber al vores brændsel til de kommende 20 år på én gang. Jeg synes, det ville være oplagt med nogle statslige energilån til projekter som dette, der jo netop er et eksempel på den type løsninger, man ønsker at se i fremtiden.

- Vi vil henvende os til ministeren med forslaget om sådanne energilån og har opbakning fra Vækstfonden i Region Nordjylland. Desuden synes jeg, at det ville være oplagt, hvis en organisation som Dansk Fjernvarme også rejste forslaget, siger Carsten Møller Nielsen.

Carsten Møller Nielsen oplyser dog, at kommunen ser velvilligt på solvarmeplanerne og arbejder med de nødvendige lokalplaner osv. Byrådet skal i sagens natur se de endelige planer, men en kommunegaranti er sandsynlig.

Næsten klar til start

Selve planerne om, hvordan anlægget skal bygges, hvor stort det skal være, hvor det skal ligge osv. ligger på nuværende tidspunkt stort set klar.

- Vi er ved at være færdige med licitationsmaterialet. Selve solfangeranlægget er på plads, den øvrige del er i proces. Vi er stort set klar til at gå i gang, og når først det sker, vil byggefasen vare 8-9 måneder. Vi håber at være klar med udgangen af næste år, oplyser værkets driftsleder, Per Sønder.

Først skal de finansielle og afgiftsmæssige problemer dog løses.

- Men vi tror helt sikkert også på, at det sker. Ellers ville vi ikke arbejde så seriøst med dette projekt, som vi rent faktisk gør, fastslår formand Carsten Møller Nielsen.

fr@danskfjernvarme.dk